

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2008-2009

Filosofia

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Nosaltres, els homes moderns, som els hereus de la vivisecció de la consciència i de l'autotortura de la nostra naturalesa animal, dutes a terme durant mil·lennis [...]. L'home ha mirat amb «mals ulls» durant massa temps les seves inclinacions naturals, de manera que a l'últim s'han agermanat en ell amb la «mala consciència». Un intent invers seria possible *en si mateix*. Però, qui té prou força per a un intent com aquest? És a dir, qui té prou força per a agermanar amb la mala consciència les inclinacions *no naturals*, totes aquelles aspiracions que es refereixen al més enllà, a allò que és contrari als sentits, a allò contrari als instints, a allò contrari a la natura, a allò contrari a la bèstia; en un mot: els ideals que han existit fins ara, els ideals contraris a la vida, els ideals que calumnien el món? [...]. Algun dia, però, en una època més forta que l'actual, miserable i vacil·lant, ha de venir sens dubte a nosaltres l'home *redemptor* del gran amor i del gran menyspreu, l'esperit creador la força impulsiva del qual l'allunya una i altra vegada de qualsevol recés i de qualsevol més enllà [...]. Aquest home del futur, que ens alliberarà tant de l'ideal que ha existit fins ara com d'allò que n'ha hagut de néixer, de la gran nau-sea, de la voluntat del no-res, del nihilisme, aquest toc de campana del migdia i de la gran decisió que allibera altra vegada la voluntat, que retorna a la terra el seu objectiu i a l'home la seva esperança, aquest anticrist i aquest antinihilista, aquest que venç Déu i també el no-res... ha de venir un dia...

Friedrich Wilhelm NIETZSCHE. *La genealogia de la moral*, II

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i cent paraules).

[2 punts]

2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
a) «més enllà»
b) «nihilisme»
3. Per què diu Nietzsche que «aquest home del futur [...] ens alliberarà tant de l'ideal que ha existit fins ara com d'allò que n'ha hagut de néixer, [...] del nihilisme»? Feu referència als aspectes del pensament de Nietzsche que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Nietzsche de la naturalesa humana amb una altra concepció de la naturalesa humana que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «La moral és contrària a les inclinacions naturals de l'ésser humà». Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

Arquimedes, per moure la terra del seu lloc, només demanava un punt que fos ferm i immòbil: així jo també podré concebre grans esperances si sóc prou afortunat per a trobar només una cosa que sigui certa i indubtable.

Suposo, doncs, que totes les coses que veig són falses. Estic convençut que mai no ha existit res de tot el que la meua memòria plena d'enganys em presenta. Penso que estic mancat de sentits. Crec que el cos, la figura, l'extensió, el moviment i el lloc no són altra cosa que ficcions del meu esperit. Què podré considerar, doncs, com a veritable? Potser, només, que al món no hi ha res de cert.

Però, ¿què sé jo si no hi haurà alguna altra cosa diferent de les que acabo de considerar incertes, de la qual no es pugui tenir el més mínim dubte? ¿No pot ser que hi hagi algun Déu, o algun altre poder, que posi aquests pensaments en el meu esperit? Això no és necessari, perquè potser jo sóc capaç de produir-los per mi mateix. I jo, almenys, ¿no sóc alguna cosa? Però, ja he negat que tingués sentits i cos; dubto tanmateix, ¿i què en resulta d'això? ¿Sóc tan dependent del cos i dels sentits que sense ells no podria ser? Però, m'he convençut que no hi havia res de res en el món: ni cel, ni terra, ni esperits, ni cossos; ¿no estic, doncs, convençut que jo tampoc no existeixo? De cap manera; si jo estic convençut d'alguna cosa o si jo simplement penso alguna cosa,

aleshores indubtablement jo sóc [...]. Després de pensar-ho bé i examinar-ho tot amb molt de compte, finalment cal concloure i donar per cert que aquesta proposició: «jo sóc, jo existeixo», és necessàriament vertadera, cada vegada que la pronuncio o la concebo en el meu esperit.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, II

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i cent paraules).
[2 punts]

2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
a) «extensió»
b) «concebo en el meu esperit»

3. Per què diu Descartes en aquest punt de la segona meditació que «crec que el cos, la figura, l'extensió, el moviment i el lloc no són altra cosa que ficcions del meu esperit»? Feu referència als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Descartes del paper dels sentits en la justificació del coneixement amb una altra concepció del paper dels sentits en la justificació del coneixement que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]

5. Un grup de neurocientífics amb els coneixements adequats podrien, teòricament, fer arribar estímuls a un cervell de manera que es produïssin sensacions que fossin com les que vosaltres teniu ara mateix mentre feu aquest examen. Tenint en compte això, indiqueu si sabeu si és veritat o no l'afirmació següent: «Jo tinc mans i braços, i ara estic fent un examen i no sóc un cervell en un laboratori adequadament estimulat». Raoneu la resposta.
[2 punts]

